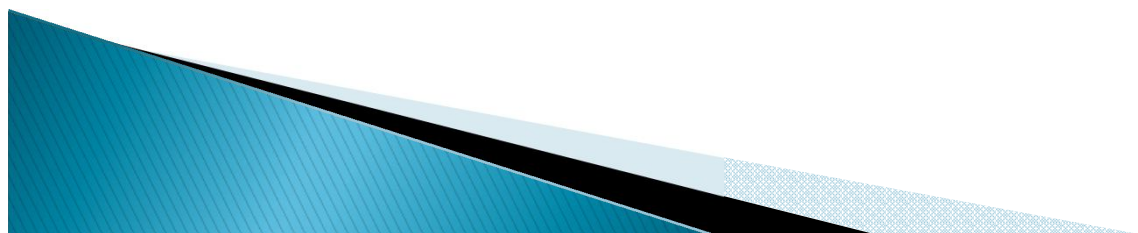

KURTI GALI KIEKVIENAS

Vilma Vaivadienė

Pagėgių Algimanto Mackaus gimnazijos
lietuvių kalbos mokytoja metodininkė

Laima Vincė, „Rašyti gali kiekvienas”

Kaip mes, mokytojai, ir kaip jie, mokiniai, sužinos, ar yra gabūs rašytojai, jeigu niekada negaus galimybės išbandyti savo jėgų šioje srityje?

Nesuteikus visai klasei progos išbandyti jėgų rašant, neįmanoma sužinoti, kuriems iš jų tai seksis.

Pamokų ciklas 6 kl. „Kuriame pasaką”

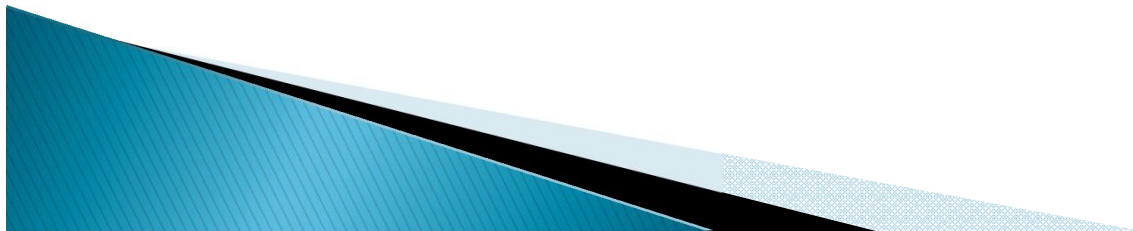
Tikslai ir uždaviniai

- ▶ Nusakyti pasakos žanrinius požymius
- ▶ Sekti pasaką, klausytis ir vertinti
- ▶ Kurti pasaką, pasirinkti kalbinę raišką
- ▶ Argumentuotai išsakyti savo nuomonę

Kuriame pasaką

- ▶ Pasirengimas kūrybos procesui
- ▶ Pasakos kūrimas ir iliustravimas
- ▶ Mokymasis samprotauti remiantis įgyta patirtimi

Pasirengimas kūrybos procesui

1 etapas

- ▶ Lietuvių liaudies pasakos „Eglė žalčių karalienė” skaitymas ir analizė (1-2 pam.)
- ▶ Salomėjos Nėries eiliuotos pasakos „Eglė žalčių karalienė” analizė (2-3 pam.)
- ▶ Liaudies pasakos ir literatūrinės pasakos lyginamoji analizė (1 pam.)
- ▶ Savarankiškai skaitytų pasakų „Dvylika brolių, juodvarniais lakstančių”, „Stiklo kalnas” ir „Baltas vilkas” sekimas ir aptarimas (1-2 pam.)
- ▶ Vytauto V. Landsbergio „Angelų pasakų” klausymas ir aptarimas (1- 2 pam.)

2 etapas

Pasakos žanro požymiai

- ▶ Blogio ir gėrio priešprieša, pamokymai
  - ▶ Veiksmo laikas (kitą kartą, seniai, kartą...)
  - ▶ Veiksmo vieta (abstrakti – vienoje karalystėje, tolimoje šalyje..., konkreti – Labanoro girioje, danguje, Afrikoje)
  - ▶ Stebuklingi daiktai (debesų čiaupai, smeigtukai, kamanos...)
  - ▶ Pagalbininkai (angelai, senelis, gyvūnai...)
  - ▶ Veikėjo išbandymai (atlikti, įminti, surasti, parnešti; nekalbėti, nesakyti, nedaryti...)
-

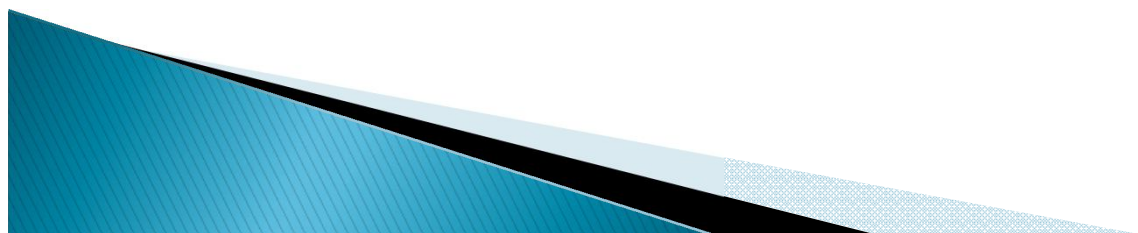
Veikėjai

- ▶ Fantastiški (slibinas, ragana, milžinas...)
- ▶ Tikroviški (našlaitė, karalius, broliai...)
- ▶ Žmonės, paversti kuo nors (baltas vilkas, juodvarniai, avinėlis, antis...)
- ▶ Gyvūnai

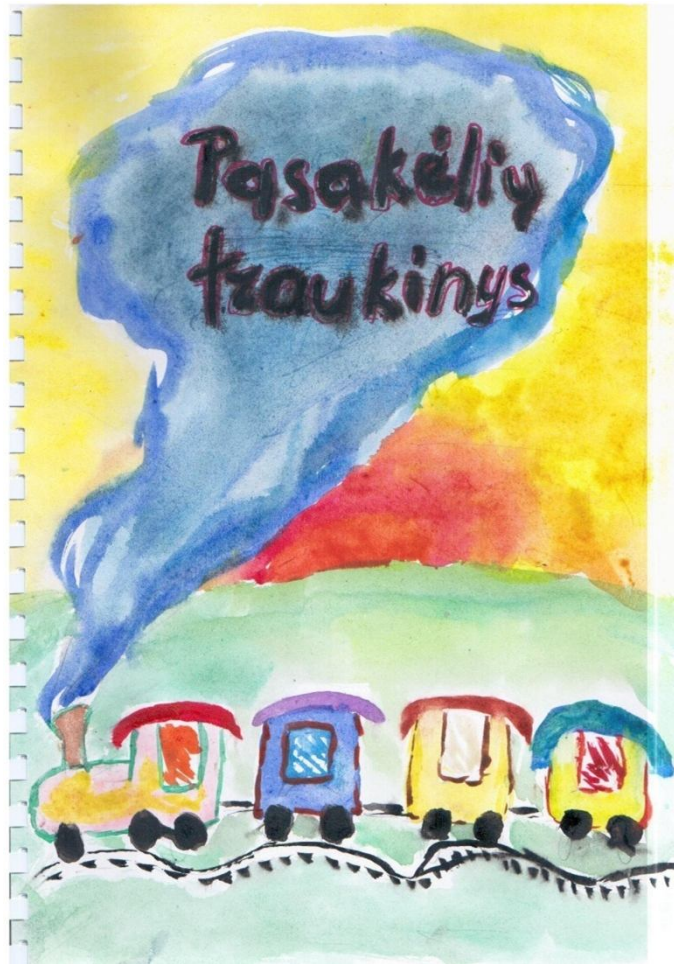

Kūrybos procesas

- ▶ Pasakos planas (1 pam.)
- ▶ Pasakos kūrimas (1-2 pam.)
- ▶ Kūrinio redagavimas, klaidų taisymas (1 pam.)
- ▶ Pasakos perrašymas į švarraštį (1 pam.)
- ▶ Iliustracijų piešimas (konsultavo dailės mokytoja) (1 pam.)
- ▶ Knygos pavadinimo rinkimas
- ▶ Knygos viršelio piešimas
- ▶ Pasakų rinkinio sudarymas

Pasakų knygos viršelis

Autorė – Augustė A.

Knygoje 42 pasakos

- ▶ 31 stebuklų pasaka
- ▶ 7 pasakos be galo
- ▶ 4 melų pasakos

Originalūs pavadinimai

- ▶ Žvaigždikio laimė
- ▶ Ištvėringa dangaus mergaitė
- ▶ Netikša ir Netikšienė
- ▶ Pradėk nuo savęs
- ▶ Pasaka apie Laimą ir Giltinę
- ▶ Stebuklingas plaukas
- ▶ Dingusi dovana
- ▶ Pasaka apie Austėją ir Andėją
- ▶ Klajojantis Juozas
- ▶ Lelos ir Lelio kelionė aplink pasaulį

Ar patiko kurti pasaka?

Taip 92,9 %

Nelabai 4,8 %

Neatsakė 2,4 %

Seliūni ir varlīnas

Senai, senai, kai žmonis dar buvo pagonyš, nos pakraštėje gyveno skurdi šeima: tėvas tuot ir 3 dukterys - Mijolė, Jkvilė ir jauniausia Seliūnė. Mijolė virėdavo valgė, Jkvilė skalbdavo rūbais, o jauniausia Seliūnė slaugė vergantiš manų. Tai uama mirė. Tėvas vedė kitą moterį, bet ji nežinojo, jog ji ta ragana. Ji turėjo dukterį. Kai tėvas neuatydavo, jo dukteris pamatė versdavo dirbti sunkiausius darbus, o patros dukteris tik tingėjo ir po pietas lakstė. Po kiek laiko vyriausioji dukteris Mijolė ištekėjo už tikininko ir išvyko pas vyrą gyventi. Likę sionus dukterius teko vis sunkiau ir sunkiau dirbti. Po to ir Jkvilė ištekėjo už kalvio. Seliūnė liko viena. Ją pamatė labai kankino. Slaugė verganti išėjo į erą ir niekas skaltė. Ją pamatė graivus varlīnas ir žiunylė. Kai ji atėjo kitą dieną, pamatė krante išmestą aukštinį žuvėlį. Varlīnas žuvėlį apė savo ulely buvo viską paparškojęs, nes ji jo puseerė, o Seliūnė bijoję sakyti, kad ji neišsigęstų. Seliūnė pagailo žuvėlį ir paleido atgal į vandenį. Žuvėlį prabilo:

— Jėiū, mergaitė, kad man paleidai. Ar galitum padėti ir man pabėgti iš varlīnų?
— Jis turėu pagalvoti. Rytoj ryte ateisiu, tu manęs laukia!

Jr mūšigo vamo. Naktinė ji galvojo apie žuvėlį, kaip užė ir nusprendė padėti. Ryte ji vėl ulejo prie ežero ir pa-

— Jis sutinku! Ką man reikia padaryti?
— Pirma uaductis yra tokia - tu turi nasti 3 deivytus gretimo ežero dugne.

— Bet kaip aš juos nasiau?
— Perjaukink! Ten gyvena mano brolis. Jėstau po Seliūnė uėjo prie ežero. Po kiek laiko deivytai no jos naukose. Ji grėbtai mūšigo pas žuvėlį.
— Štai tie 3 deivytai.

Pasakos tekstas

Autorė - Ema M.

Iliustracijos

Tautvydas Š.

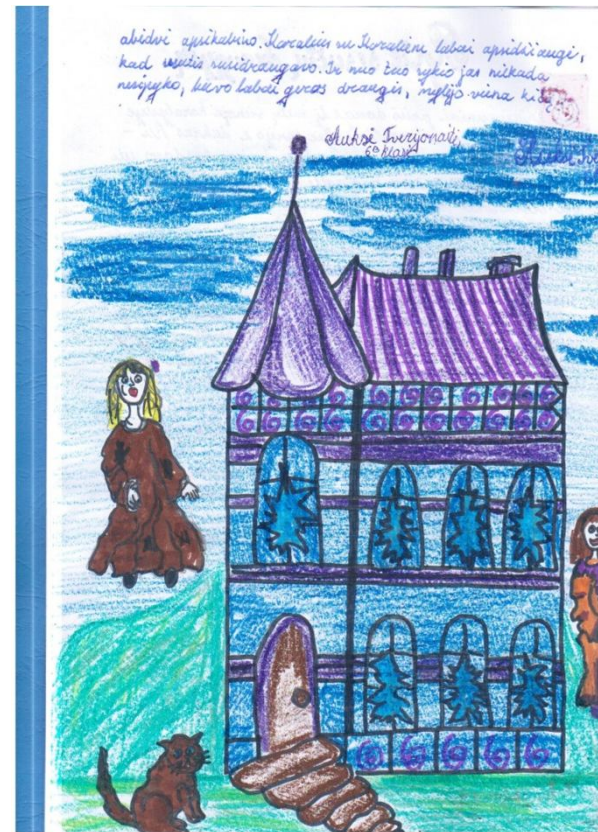

Roberta O.

Iliustrācijas

Augustē A.

Auksē T.

Mokymasis samprotauti remiantis literatūrine ir asmenine patirtimi

- ▶ Sukurtų pasakų skaitymas ir aptarimas (1-2 pam.)
- ▶ Mokymasis samprotauti pagal Just. Marcinkevičiaus kūrinį „Tegyvuoja pasaka“ ir M. Kalageno „Praktiškąjį dėdę“ (1-2 pam.)
- ▶ Samprotaujamas rašinėlis „Pasaka ir aš“(1 pam.)

Pasaka ir aš

Kai kūriau pasaką, supratau, kad ne taip jau ir lengva ją sukurti. <...>

Taigi man pasaka nėra kažkas blogo, tiesiog man ji džiugus, įdomus skaitinys. [Pasak Just. Marcinkevičiaus, pasaka – tai svajonė, tai žmogaus pažinimas, pasaulio ir savęs supratimas.](#)

Aurelija P.

Pasaka ir aš

Kai kurie mano, kad pasakas kuria kvaili bei bijantys pasaulio žmonės. Pasaka be melo būtų neįdomi – kaip tikras gyvenimas. <...>

Kiekvienoje pasakoje yra durys, kurias atvėręs pasijunti kūrinio veikėju arba pasakotoju. <...>

Pasaka mane išmokė kurti, nepakartoti to, ką jau rašiau, ar nukopijuoti ką nors iš kito skaityto kūrinio. Ji vertė svajoti ir atverti pasakos duris.

Antanas L.

Ciklas 6 kl. „Maironio įkvėpti”

Tikslai ir uždaviniai

- ▶ Surasti reikiamą informaciją apie Maironio gyvenimo faktus
  - ▶ Atpažinti ir nusakyti eilėraščio žanrinius požymius, atpažinti autoriaus tikslus
  - ▶ Nurodyti kūrinio vertybes, jas palyginti su savosiomis
  - ▶ Išsakyti savo požiūrį, argumentuoti, pasirinkti kalbinę raišką, leksines ir gramatines priemones, taikyti tinkamas rašymo strategijas
-

Maironio įkvėpti

- ▶ Integruota lietuvių kalbos ir informacinių technologijų pamoka „Kaip ieškoti informacijos internete“ (1 pam.)
- ▶ Maironio gyvenimo ir kūrybos apžvalga (integruotos pamokos užduočių apibendrinimas)(1 pam.)
- ▶ Maironio eilėraščiai apie tėvynę (1–2pam.)

Namų darbas – argumentuotai atsakyti į klausimą „Kas yra Tėvynė Maironiui ir man?“ arba sukurti eilėraštį apie tėvynę (galima panaudoti Maironio eilėraščių motyvus)

- ▶ Maironio kūrybos apibendrinimas. Mokinių kūrybinių darbų skaitymas ir aptarimas (1 pam.)

Maironio įkvėpti

Mano Tėvynė

Tėvynė manoji, šalelė brangi,
Kur miega kapuose didvyriai
seni.

Čia augam, čia žaidžiam, čia
būnam kartu,
Čia lakstom po pievas basi tarp
gėlių.

Lietuvą gynė mūs protėviai didūs
Ir saugojo jie mus nuo priešų
piktų.

Kovojo jie sunkiai, vargingai ir
kantriai

Už Lietuvą brangią mūsų visų!

Ugnė Ž.

Lietuva

Lietuva, tu mūs Tėvyne,
Kuo tu mums graži?
Savo giriom, ažuolynais,
Lygumom žavi.

Lietuva, šalele mano,
Kuo tu mums brangi?
Tuo, kad didvyrius, karžygius
Išaugint gali.

Lietuva, Tėvyne mūsų,
Kuo tu mums šventa?
Tavyje Jėzulis Dievas
Ir Šventa Dvasia.

Lietuva, motule mano,
Ar tu mus myli?
Taip, priglaudus prie krūtinės,
Guodi ir gini.

Roberta O.

Maironio įkvėpti

Mano gimtinė Lietuva

Myliu aš tėvynę,
Lietuvą šalelę,
Ji man užaugino
Mamą ir tėvelį.

Auga čia ir brolis,
Ir aš augu čia.
Myliu Lietuvėlę,
Nes gimiau čia aš!

Augustė A.

Žalios pievos rytais baltuoja,
O karys lyg ąžuolas stovi.
Mano gyvenimas skirtas kovoti
Dėl mano tėvynės, mano mamos!

Mano meilė tokia begalinė
Lyg mėlyno Nemuno vaga.
Mano gyvenimas skirtas tėvynei,
Ji mano širdy visada.

Žalsvas šilas karius mylėjo,
O motušių širdis gaudino.
Čia yra ir mano gyvenimas,
Čia yra ir mano mirtis.

Kristupas G.

Dovana Maironiui

Ēma Mikutytė,
Robertta Klaitė,
Ugnė Žulpaite,

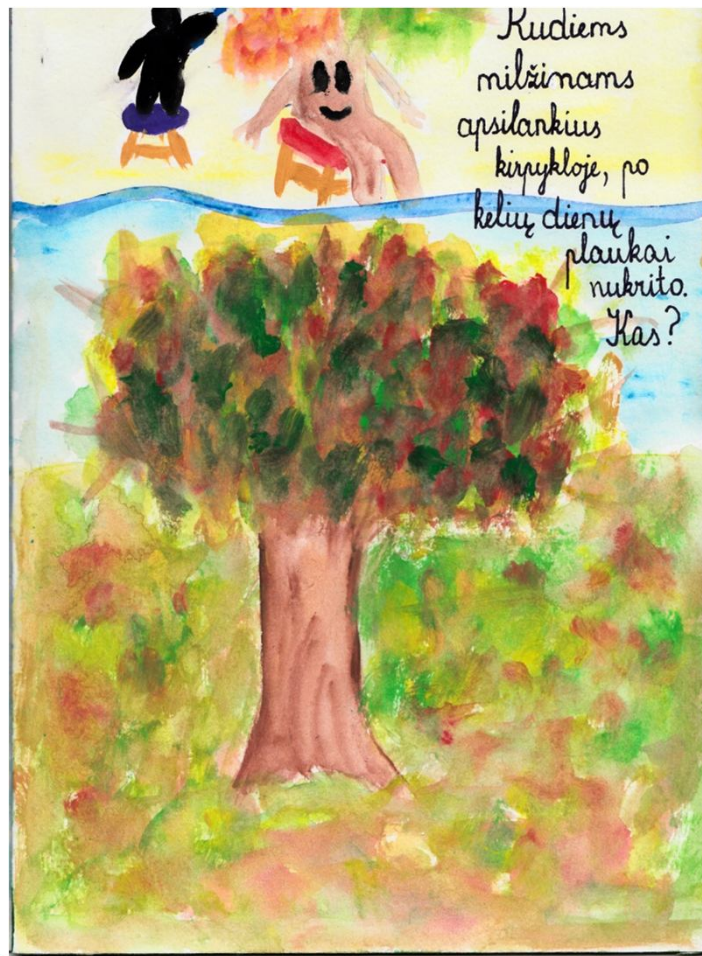
Paigėgių Algimanto Mackaus gimnazija
6b klasės mokinės

mokytoja Vilma Vainadienė

Paigėgiai, 2012

„Mįslių traukinys”

„Mįslių traukinys“

„Mįslių traukinys“

Kūrybinės užduotys kalbos pamokose

- ▶ Laiškas kalbos ar žodžio daliai, taisyklei ar pan.
- ▶ Vaizdeliai, dialogai, penkiaeiliai
- ▶ Gramatinės mįslės, šarados

Būtinės sąlygos – gramatikos žinių panaudojimas, tinkamas terminų vartojimas.

Kalbasi Veiksnyys ir Kreipinyys

Kartą nugirdau negarsų Veiksnyio ir Kreipinyio ginčą.

- Veiksny, kodėl tu **esi braukiamas**?
- Todėl, kad **aš esu sakinyio dalis**, – atkerta Veiksnyys.
- Taip neteisinga, aš irgi esu sakinyio dalis, pasipiktinęs sako Kreipinyys.
- Bet juk tu **neatsakai į jokį klausimą**, – mandagiai atsako Veiksnyys.

Roberta O.

Kartą Veiksnyys ir Kreipinyys aiškinosi, kuris yra svarbesnis.

- Aš **reiškiamas šauksmininku!** – pikta prabilo Kreipinyys.
- O aš **atsakau į klausimą kas?**, – aiškino Veiksnyys.
- Na tai kas! O aš **skiriamas kableliais!** – nenori nusileisti Kreipinyys.

Bet supratęs, kad šis ginčas geruoju gali nesibaigti, Veiksnyys nusprendė nesiterlioti su Kreipinyiu ir išoko į lietuvių kalbos knygą.

Antanas L.

Aš esu veiksmožodis

Aš esu kalbos dalis, kuri **nusako veiksmą**. Tą veiksmą gali atlikti bet kas: ir **aš**, ir **tu**, ir **jis**, ir **ji**... Turiu **keturis laikus** – **esamąjį**, **būtajį kartinį**, **būtajį dažninį** ir **būsimąjį** (tiek pat, kiek yra ir metų laikų – pavasaris, vasara, rudenis ir žiema). Kartais pasipuošiu **sangražos dalelyte si**. Mano namuose gyvena trys išdykusios **nuosakos** – **tariamoji**, **liepiamoji** ir **tiesioginė**. Jos tokios nenuoramoms! Viena **liepia** ką nors daryti, kita **bando tarti** žodžius (kai neišeina, namie kyla chaosas), trečia išvis **tiesiog plurpia** nesustodama. Man su jomis sunku susitvarkyti, o ką jau kalbėti apie tingius mokinius (gerai, kad ne visi tinginiai!). Taigi, nors esu tik kalbos dalis, bet labai reikalinga ir naudinga.

Ema M.

Nēra didesnēs klaidos, kaip manyti,
kad jei žmogus turi kokį talentą, tai
jis pats pasireikš.

O.S. Marden

